

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Освіта - одна з найважливіших сфер людської діяльності та визначальний фактор розвитку людства. Модернізація української освіти визначає соціальні вимоги до системи шкільної освіти. Суспільству, що розвивається, потрібні сучасно освічені, етичні, завзяті люди, які можуть самостійно приймати відповідальні рішення в ситуації вибору, прогнозуючи можливі наслідки, здібні до співпраці, відрізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, володіють розвиненим відчуттям відповідальності за долю країни.

У сучасному вимогливому та швидкозмінному середовищі рівень освіти, її вплив на особистісний розвиток дитини, значною мірою залежатиме від результативності запровадження технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, які розвивають діяльнісний підхід до навчання. Саме тому зараз широко запроваджується навчання з використанням інноваційних технологій, що якісно перевищує класичну освіту.

Інноваційні педагогічні технології – це цілеспрямоване, систематичне і послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів педагогічних дій і засобів, що охоплюють навчальний процес від визначення його мети до очікуваних результатів.

Інноваційні форми роботи мають свої особливості та переваги над традиційними. Вони спрямовані в першу чергу на розвиток особистості, а не лише на формування знань, умінь та навичок. Стилю взаємодії властива демократичність, діалогічність, відкритість та рефлексивність. Використовуються проблемні, пошукові, евристичні та дослідницькі методи навчання і групові та парні форми роботи.

Існує декілька груп інноваційних технологій, але найпопулярнішими з них є: педагогічні технології на основі особистісно-орієнтованого педагогічного процесу, педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів, педагогічні технології на основі підвищення ефективності управління та організації навчального процесу та педагогічні технології розвиваючого навчання.

Інтерактивне навчання – це особлива форма організації пізнавальної діяльності, яка полягає у забезпеченні постійної активної взаємодії і ґрунтується на діалозі, моделюванні ситуації вибору, вільному обміну думками. Це – співнавчання, взаємонавчання, в якому і учні, і вчитель є рівноправними суб'єктами навчання лише з тією відмінністю, що педагог стає справжнім лідером дитячого колективу, організатором процесу навчання.

Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблем на основі аналізу обставин та відповідної ситуації. Інтерактивне навчання сприяє формуванню навичок і вмінь, виробленню цінностей, створенню атмосфери співпраці, взаємодії.

В інтерактивних методах процес навчання поєднується із процесом спілкування, а активність школярів перевершує активність учителя. Інтерактивне навчання - це, перш за все, діалогове навчання, у ході якого здійснюється взаємодія вчителя й учня.

Принципи інтерактивної роботи:

- Одночасна взаємодія - всі учні працюють в один і той же час.
- Однакова участь - для виконання завдання кожному учневі дається однаковий час.
- Позитивна взаємодія - група виконує завдання при успішній роботі кожного учня.
- Індивідуальна відповідальність - при роботі у групі у кожного учня своє завдання.

Одним з ефективних засобів активізації та інтенсифікації діяльності учнів на уроках англійської мови є використання різноманітних ігрових форм.

Основна функція гри полягає в тому, що вона є засобом навчання, розвитку і виховання. Це така організація навчального процесу, під час якої навчання здійснюється у процесі включення учня в навчальну гру (ігрове моделювання явищ, «проживання ситуацій»). Гра сприяє високому ступеню мотивації учнів до говоріння й залучення їх у природно-мовну ситуацію, якісному граматичному оформленню мовного висловлення, зняттю тривожності, позитивному емоційному фону на уроці, кращому запам'ятовуванню граматичних структур й розвитку здатності творчої уяви.

Гра враховує інтереси того, хто говорить й умови комунікативної ситуації, таким чином, у процесі гри відбувається відпрацювання учнями різних мовних кліше, що у свою чергу, веде до комунікації. На уроках слід використовувати різні типи ігор: мовознавчі, умовно-комунікативні, ігри індивідуального та колективного спрямування, рольові ігри.

Рольова гра подібна до театральної вистави. Виконуючи ролі, учні діють в ситуаціях, які вимагають відповідної поведінки та використання певної лексики. Гра забезпечує невимушену атмосферу на уроці, підвищує активність учнів, розвиває їх творчі здібності. Рольова гра моделює відносини між людьми у суспільстві, вчить учнів, як слід діяти у певних ситуаціях в іншомовному середовищі.

Отже, рольова гра додає навчальному спілкуванню комунікативну спрямованість, підвищує мотивацію вивчення іноземної мови і сприяє покращенню якості оволодіння нею.

Однією з інноваційних технологій, що забезпечує особистісно-орієнтоване навчання, є метод проектів, як спосіб розвитку креативності, пізнавальної діяльності, самостійності.

В реальній практиці часто доводиться мати справу зі змішаними проектами, в яких є ознаки дослідницьких, творчих, практично-орієнтованих і інформаційних. Робота над проектом допомагає розширити комунікативні компетенції учнів, сприяє інтегруванню чотирьох мовленнєвих умінь. Метод проектів сприяє розвитку активного самостійного мислення і орієнтує учнів на спільну дослідницьку роботу.

Метод проектів формує в учнів культуру спілкування, вміння коротко і доступно формулювати думки, толерантно ставитися до думки партнерів по спілкуванню, розвивати вміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її

за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, створює мовне середовище, яке сприяє виникненню природної потреби в спілкуванні іноземною мовою.

Проектна форма роботи є однією з актуальних технологій, що дозволяють учневі застосувати накопичення знань з предмету. Для учнів іношомовна взаємодія – це реально відтворена комунікативна потреба, а не штучно створена мовна ситуація на уроці. Робота над проектом – процес творчий. Учень самостійно або під керівництвом вчителя займається пошуком вирішення якоїсь проблеми, для цього потрібне не лише знання мови, але і володіння великим обсягом наочних знань, володіння творчими, комунікативними і інтелектуальними вміннями.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання й у позакласній роботі - одна з інноваційних освітніх технологій, спрямованих на формування мовленнєвої компетенції учнів.

Новітні педагогічні дослідження свідчать, що сучасні комп'ютерні та мультимедійні технології виконують такі функції:

- допомагають зробити процес навчання інтенсивнішим на основі виконання учнями різних, але рівних за складністю завдань;
- ають змогу збільшити кількість видів завдань та включити всіх учнів в роботу;
- умовляють краще та глибше розуміння матеріалу, що вивчається;
- досконалюють процес презентації нового матеріалу;
- озширюють можливості диференціації завдань за рівнем складності відповідно до рівня знань і розумових здібностей учнів;
- ідвищують мотивацію вивчення англійської мови;
- ключають у себе елемент гри;
- приносять формуванню навичок самостійної роботи.

Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. На уроках англійської мови за допомогою Інтернету можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички і вміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; удосконалювати вміння письмового мовлення школярів; поповнювати словарний запас учнів; формувати у школярів мотивацію до вивчення англійської мови.

Таким чином, впровадження та застосування комп'ютерних та мультимедійних програм на уроках англійської мови це: ефективний допоміжний технічний наочно-слуховий засіб;

- допоміжний засіб учбово-пізнавальної діяльності учнів;
- засіб підвищення мотивації та бажання учнів вивчати англійську мову;
- швидкий та ефективний засіб оцінювання та контролю знань, вмінь та навичок;
- засіб підвищення інтерактивної та комунікативної діяльності.

Формуванню компетентностей учнів сприяє не лише навчальна, але й позакласна робота з англійської мови.

Правильно організована позакласна робота сприяє значному розширенню потенційного словника учнів, охоплює велике коло проблем і питань, які виходять за межі шкільної програми, поглиблює соціокультурні знання учнів. Доведено, що позакласна робота стимулює учнів до поглибленого вивчення мови з використанням резервів кожної особистості окремо і всього колективу. Учні, які не змогли з різних причин реалізувати себе на уроці, мають можливість розкрити свої приховані здібності під час позакласної роботи, адже саме тут створюється

спеціальна атмосфера взаєморозуміння, співробітництва, довіри та взаємодопомоги. Нестандартні форми проведення позакласної роботи з англійської мови в колегіумі (конкурси, країнознавчі вікторини, тематичні вечори, КВК, тематичні дні, концерти) побудовані на основі інноваційних технологій навчання та надихають учнів на самовдосконалення: пошук даних для заповнення інформаційної прогалини, поглиблення набутих знань, розвиток мовної та мовленнєвої компетенції.

Позакласні заходи з англійської мови часто носять інтегрований характер і вимагають від учнів не лише знань і вмінь з інших дисциплін, а усього комплексу знань і вмінь, загальної ерудиції, усього того, що можна назвати життєвою компетентністю.

Модернізація змісту освіти в Україні на сучасному етапі розвитку суспільства в першу чергу пов'язана з інноваційними процесами в організації вивчення іноземних мов.

Якісна мовна підготовка школярів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. Отже, сучасні технології у викладанні англійської мови - це особистісно-орієнтоване навчання, проектна робота, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами, дистанційні технології, створення презентацій в програмному середовищі Microsoft PowerPoint, використання ресурсів всесвітньої мережі Internet.

Впровадження інновацій неможливе без педагога-новатора, який володіє системним мисленням, розвиненою здатністю до творчості, сформованою і усвідомленою готовністю до інновацій.

Отже, завдання сучасного педагога - управляти процесами творчого пошуку, йдучи від простого до складного: створювати ситуації, що сприяють творчій активності та спрямованості школяра, розвивати його уяву, асоціативне мислення, здатність розуміти закономірності, прагнення постійно вдосконалюватися, розв'язувати дедалі складніші творчі завдання.

І єдиним найефективнішим засобом досягнення мети є інноваційні технології навчання.

Література

1. Гальскова Н.Д. «Теорія викладання англійської мови. Лінгводидактика та методика». – М.: ІЦ «Академія». 2004 р. – 336 с.
2. Інноваційні технології у вивченні англійської мови / упоряд.: Т. Михайленко. – К.: Шк. Світ, 2008. – 128с.
3. Коваленко О.Я. Модернізація системи іншомовної освіти в Україні / О.Я. Коваленко // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. - №1. – С.11-16
4. Коньшева А.В. Современные методы обучения английскому языку / А.В.Коньшева. – Минск: Вышейш.шк., 2003. – 176с.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е.С.Полат. – М.: Изд. Центр «Академия», 2003. – 272с.